

Büyükçekmece Gölü

MAR018
Korumaya Bağımlı
Gerileme (-1)

© Kadir Can

Yüzölçümü : 5128 ha
Boylam : 28,55°D
Enlem : 41,09°K
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 0 m - 60 m
İl(ler) : İstanbul
İlçe(ler) : Çatalca, Büyükçekmece

■ **Alanın Tanımı**: ÖDA, İstanbul'un batısındaki yerleşim yerlerinden biri olan Büyükçekmece'de, Karasu Çayı'nın Marmara Denizi'ne döküldüğü yerde oluşmuş sığ bir kıyı gölüdür. Göl, içme suyu amaçlı kullanılmak üzere, etrafına ve denize yakın kısmına yapılan seddeler ile derinleştirilmiş, baraj haline dönüştürülmüştür. ÖDA'nın etrafı endüstriyel alanlar, tarım ve yerleşim alanları ile çevrilidir.

■ **Habitatlar**: ÖDA; Karasu ve diğer dereler boyunca uzanan sulak çayırlar, sazlıklar, çamur düzlükleri ve güneyde üzerinde adacıklar bulunan hafif tuzlu bir göl, tarım alanları ile küçük meşe ve makî topluluklarından oluşur.

■ **Türler**: ÖDA, farklı tür gruplarını bir arada barındıran bir sulakalandır. Nesli küresel ölçekte tehlike altında çokbaşlı köygöçüren (*Cirsium polycephalum*) adlı bitki türü ÖDA kriterlerini sağlamaktadır.

Sukuşları için önemli üreme, göç ve kışlama alanıdır. Alanda kuluçkaya yatan önemli türler arasında pasbaş paktı (*Aythya nyroca*), uzunbacak (*Himantopus himantopus*), küçük balaban (*Ixobrychus minutus*) ve sumru (*Sterna hirundo*) yer alır. Göç döneminde binlerce leylek (*Ciconia ciconia*), Akdeniz martısı (*Larus melanocephalus*) ve küçük martı (*Larus minutus*) konaklar. ÖDA, elmabaş patka (*Aythya ferina*), sakarca kazı (*Anser albifrons*) ve nesli küresel ölçekte tehlike altında Sibiryazı kazı (*Branta ruficollis*) için önemli kışlama alanıdır.

Alan, nesli küresel ölçekte tehlike altında olan adı toşbağa (*Testudo graeca*) için önemlidir. Ayrıca bölgesel ölçekte önem taşıyan *Rhodeus sericeus amarus* adlı içsu balığı yaşamaktadır.

■ **Alan Kullanımı**: İçme suyu amaçlı kullanılan Büyükçekmece Gölü'nün güneyinde kentsel yerleşimler bulunmaktadır. Göl çevresi kuzeydeki geniş ovalara kadar büyük oranda tarım amaçlı kullanılmaktadır. Öte yandan gölün hemen batısında orta büyüklükte bir taş ocağı ve gölün güneybatısında çimento fabrikası bulunur. ÖDA'da İstanbul ilinin rekreasyon ihtiyacını karşılayacak aktiviteler de yapılır. Özellikle Bahçeşehir yerleşimi ve yakındaki eğitim amaçlı tesisler nedeniyle alan her geçen gün daha çok kullanılmaktadır.

■ **Tehditler**: Alan üzerindeki ana tehditlerin başında endüstriyel (özellikle Çatalca Organize Sanayi Bölgesi) ve kentsel genişleme gelir.

Alanın kuzeyindeki sazlık ve çamur düzlüklerinde kışlayan veya üreyen türleri tehdit eden yasadışı avcılık alan için önemli tehditlerden biridir.

■ **Koruma Çalışmaları**: Alan düzenli bir şekilde İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu tarafından izlenmektedir.

Rana ridibunda © Cüneyt Oğuztüzün

■ **Yerel İlgî Sahipleri**: İstanbul Valiliği; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; DSİ Bölge Müdürlüğü; Büyükçekmece Belediyesi; Çatalca Belediyesi; İstanbul'un Su Girişimi; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu.

■ **Eray Çağlayan**

Büyükçekmece Gölü önemli doğa alanı topografya haritası

Büyükçekmece Gölü önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Gökçe delice (*Circus cyaneus*) © Özkan Ünler

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Cirsium polycephalum</i>	1	0	-	CR	Var	A1, A2
 <i>Arser albifrons</i> - Anadolu ve Güney Karadeniz	0	0	LC	LC	15000 Birey (2006 Kışlama)	B3, C3
<i>Aythya ferina</i> - Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	14036 Birey (1996 Kışlama)	B3, C3
<i>Aythya nyroca</i> - D. Avrupa ve Akdeniz	0	0	NT	VU	5-10 Çift (Üreme)	B1, C1
<i>Branta ruficollis</i>	0	0	VU	VU	75-340 Birey (2006 Kışlama)	A1, B1, C1
<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	5000 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Himantopus himantopus</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	15-30 Çift (Üreme)	C1
<i>Ixobrychus minutus</i>	0	0	LC	LC	30-50 Çift (Üreme)	C1
<i>Larus melanocephalus</i>	0	0	LC	LC	10000 Birey (1995 Göç)	A3, B3, C1, C3
<i>Larus minutus</i> - Akdeniz, Karadeniz ve Hazar	0	0	LC	LC	1740-2000 Birey (1991 Göç)	A3, B3, C3
<i>Sterna hirundo</i> - Güney Avrupa	0	0	LC	LC	30-40 Çift (Üreme)	C1
 <i>Testudo graeca</i>	0	0	VU	NT	Var	A1, C1
 <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	0	0	LC	-	Var	C1

Sumru (*Sterna hirundo*) © Tamer Zeybek